

[- rdbil Dvlt Universitetind mhtm Qaraba tdbiri](#)

rdbil Universitetinin rektoru professor Qudrz Sadiqi: "O oyunlar ki, ermnilr mslmanlarn bana "gtiribr, gr mslmanlar ermnilrin bana gtirs, biz ermnilrin yannda duracaqdq

Arannews-Forumda Beynlxalq Xocal gnnn tsis olunmas tklif edildi; "Ermni yaln z "torpamza yox, dinimiz, inancmza tcavz edib

rdbild Qaraba problemin hsr olunmu beynlxalq konfrans, hminin ala v Terrora Qar Beynlxalq Forumun (Beynlxalq Qaraba Forumu) drdnc toplants keirildi. "Yeni Msavat"n mkdann da itirak etdiyi tdbir giriind v tdbir salonunda Xocal soyqrmn ks etdirn fotolarn .asld rdbil Beynlxalq Universitetind ba tutdu

min tlbni thsil ald, 900 mllimin ald rdbil Dvlt Universitetindki nhng toplantda 12 Azərbaycan, ran v Trkiy nmaynd heytlri itirak edirdi. Toplantda ilk olaraq Qurani-Krim oxundu. Ardnc tdbir ev sahibliyi edn nvbti lknin, rann dvlt himni oxundu. Tdbir universitetin mllimi eyda xanm Mzffri yksk sviyyd moderatorluq edirdi. O, "Dostluq v bar .gr" adlandrd tdbiri aaraq itiraklara v qonaqlara "xo gldiniz" dedi

rdbil Univerfsitetinin rektoru (risi) doktor, professor Qudrz Sadiqi forumda ilk olaraq x etdi: "Hr biriniz xo glmisiniz, deyirik. zlikl ran slam Respublikasna v qarda Azərbaycan Respublikasna uurlar arzulayram. nallah gndn-gn lklrimizi inki afda grk!" Rektor Rusiya, Azərbaycan, Trkiy v Grctan nmayndlrinin tsisiliyi il yaradlm Forumun nmindn bhs etmkl yana, tdbirin rsy gtirilmsin gr QAT sdri Akif Naya mxsusi tkkr etdi: "rdbilin mam-cmsi Seyid Hsn Amili tdbird itirak ed bilms d, salamlarn atdrma xahi etdi. Ancaq bilirik ki, ."nmaynd heytinin sfrinin ilk gn Seyid Hsn Amili il ox vacib v maraql gr olub

Q.Sadiqi rhbrlik etdiyi rdbil Universiteti bard danarkn dedi ki, burada Azərbaycan Mdniyyt v Tdqiqat Mrkzi adnda tkilatmz da var. Ardnc Qaraban ialndan bhs etdi, bu problemin onlar da narahat etdiyini syldi: "randa ox az adam var ki, Azərbaycan-Ermnistan mharibsindn xbrsizdir. Biz alrq ki, ba vernlri z milltimiz, hminin baqa milltlr atdraq. Bizim dvltimiz v milltimiz Qaraba mharibsind z szn deyib. Ona gr yox ki, Qarabada hid olanlar mslmandr. Ona gr ki, onlar haqq trfdardr. O oyunlar ki, ermnilr mslmanlarn bana gtiribr, gr mslmanlar ermnilrin bana gtirs, biz ermnilrin yannda duracaqdq. gr mslmanlar bu oyunlar yhudilrin bana gtirsydilr, biz o halda yhudilrin yannda duracaqd". Rektor Xocal dhtrlin diqqt kib hmin dhtr zaman 613 nfrin, hminin 63 uan hid olduunu itirak tlbirin diqqtin atdrd. "O insanlarn 53-n vhicsin qtl yetirildir, odladlar, balarn ksdilr, gzlrini xartdlar, bdnlrini doradlar. 25 uaq hm atasn, hm d anasn itirdi. Bu dhtrdn sonra Ermnistanda ."dedilr burada 3 nfri ldrk

Q.Sadiqi dedi ki, Xocal soyqrm onlar n byk facidir: "Allahdan istyirik ki, hidlrimiz rhmt elsin, Xocalnn Azərbaycana qaytarlmasnda yardm olsun v biz d haqqn yannda dayanmaa ."imkan versin. Bu tdbird itirak etmk bizimn byk rfdir

rdbil Universitetin tarix mllimi doktor sdi vvlc Xocal soyqrm, Qarabada ba vernlr bard rdbild doru-drst mlumatn olmadn etiraf etdi: "Xocalnn harada yerldiyi v orada n ba verdiyi bard mn sual veririr. Demli, Xocalda ba vernlr haqqnda bizim xalqmzda hl tam mlumat yoxdur". Doktor sdi daha sonra Xocalda ba vernlr bard trafl mlumat verdi: "Qafqazda ba vern digr facilr kimi, Xocalda ba vernlrd d Rusiyann li var idi. 1992-ci ild Rusiyann 366-c alay ermnilrl birlikd Xocalya girdi, Xocal kimi kiik hrd 613 nfr mslman qtl yetirildi, 1500 nfr is sir alnd. slind bu, ox byk facidir. nki sas hdf mslman halini btvlkd silib atmaq idi. Xocalnn halisi htta rdbil hri qdr olsayd v ermnilrin gc yetsydi, hmin halini d qrb atacaqlar". Doktor sdi dedi ki, Xocalda ba vernlr aysberqin grnn izidir. O, Azərbaycann

torpaqlarında ermni dvltnin yaradlmas istiqamtind hyata keiriln xain planlardan dand: "Xocalda ba vernlr Pyotrda balayan Qafqazda xristian dvltni qurmaq hvsinin trkib hissidadir. O zaman ox az sayda olan ermnilr ara mktub gndrib dedilr ki, gr ranla dymk istlrl, onlar Rusiyann trfind dycklr. O zaman Nadir ahn gclnmsi ermnilrin dvltni hvsinin stndn xtt kdi. Amma Yekaterinann vaxtnda ermnilr yenidn dirldi v onlar yenidn Rusiyaya mrcitlr etdilr. Ermnilrl danqlar aparld v mqvail imzaland. Ancaq ah Qacarn zhuru v onun Tiflis hcumu ermnilrin slam corafiyasnn iind dvltni qurmaq arzular qursaqlarında qald. Qacarn lmnndn sonra ruslar frst bilib Qafqaza hcuma kedilr. Bu zaman ermnilr d mslmanlarn zrin hcum etdilr. Ermnilrin xyanti nticsind Gnc qalas l kedi, Cavad xan qtl yetirildi, ardnc rvan ermnilrin xyanti il rvan l keirildi v ruslar Tbriz hcuma kedi". Natiq daha sonra Qriboyedovun ermnilri rvana krb ermni yalti qurmaq plann i salndn syldi. Xatrlatd ki, o zaman rvanda ermni hali 20 faizdn ox deyildi. Mruzi tn srin vvlind ermnilrin trtdiyi soyqrmlardan, ermnilr Azərbaycan razisind dvltni yaradlmasndan, Dalq Qaraba Muxtar Vilaytinin zor gcn tsis olunmasndan v nhayt, srin sonunda ermnilrin Qarabada zlrin dvltni elan etmsi bard geni mlumat verdi

Biz dnyann istniln lksind terroru lntlyirik. nki biz d ran olaraq terror v ialdan zrr grmk." "rdbil hri z terrorda hid verib. hid Pirzad bu hrin adl-sanl terror hidlrindndir

Bu fikirlri is Tbriz Universitetinin mllimi Ruhulla Mtfkkiri Azad syldi. Azərbaycan razilrinin ialndan bhs edn natiq aparlan slh danqların perspektivini grmdiyini syldi v Qaraban gzt edilmsinin mmknsz olduunu byan etdi: "Minsk Qrupu kmk ed bilsydi, indiydk etmidi. slind Minsk Qrupunun yaradlmasnda mqsd budur ki, Qaraba mnaqisi daim bizim ryimizd qalsn. Qarabala bal geri kilmk mmknszdr. Kims dns ki, bu torpaqlarn yarsndan ke bilrik, ya hardasa geri kilcyik, bu, mmknszdr! Nec ki, biz Xrrmahda dayandq, durduq. srarl olmasaydq, oran biz vermyckdilr. Flstin mslsind d sonadk dayanmalyq, yoxsa qlb qazana bilmycyk". Bununla bel, Ruhulla Mtfkkiri Azad bzi dvltnin hanssa formada tnzimlm prosesind itirakna qar xd, hminin srail leyhin kskin fikirlr slndirdi: "Qaraba mnaqisind pak suyumuzu murdar suya qatmayaq! srail biz Qaraba mnaqisind kmk ed bilmz, ksin, pak suyumuzu murdar edr. Ona gr d slam lklri, z qonularmzla bir yerd torpaqlarmz azad ."edk

Qarabala bal bu qdr ki, ilr grlr, tdbirlr keirilir, inallah sonda Qaraba azad edcyik". Bunu is "Tbriz" qzetinin ba redatoru Forumun zvlri Hamid Xosrovahi xnda dedi. Ba redator ran-Azərbaycan mnasibtlrin xll gtirmk istynlr cavab olaraq bunlar bildirdi: "randa iki xalqmzn asaqqalnn - Doktor Cavad Heytin bir kitab xb. Doktor rann o dvrđ Azərbaycan yardmlarından yazb. Drman kmyindn, yarallarn Tehranda malic olunmasndan, hrbi dstkdn bhs edib. Rhmtlik Haimi Rfsancaninin d ial dvr il bal xatirlri xb. Orada da rann ."Azərbaycana kmk etmsindn bhs olunub

Hamid Xosrovahi d slh danqların faydaszlna diqqt kdi: "Biz bu gn limizi limiz st qoyub, Minsk Qrupunun mslni hll edcyini gzlmmliyik, zmz hrkt etmliyik. Allahdan istyirm ki, Akif Nann nclly il Xocalya vvlinci girnlrdn olaq, Allah biz Xocali mscidind namaz qlmaq frsti versin!" ryi Qaraba sevdas il dynn tbrizli ba redatorun bu szlri "AMN" sdas v alqlarla .qarland

rdbil Universitetinin mllimi, doktor Mirz Rsulzad "Xocal" eirini syldi v hr ksi tsirlndirdi. .Ardnc Xocal soyqrmmn dhtrindn bhs edn film tqdim olundu

QAT sdri Akif Na xnda Xocal soyqrmmna bigan qalmaqdlarna, soyqrmmn ildnm il bal konfransn v forumun keirilmsin yardm olduqlar n qonu ran dvltnin hkumtin, hminin rdbil vilaytinin v rdbil Universitetinin rhbrliyin tkkr etdi: "Mn tkkr edirm ki, drdnc toplantmz rdbild keirilir. Bu, bir daha sbut etdi ki, dmnlr n qdr alsalar da, bizim aramza gir bilmycklr. Biz bir yerd iala v terrora qar mbariz aparb, inallah qalib glcyik. Burada rdbil ictimaiyyti, universitetin mllim v tlb heyti, din xadimlri itirak edir, onlar smimi qlbdn salamlayrq". QAT

sdri bildirdi ki, texniki sbblrdn Rusiya v Grcstan nmayndlr konfransda itirak ed bilmdi: .”“Amma ran, Trkiy v Azrbaycan nmayndlr burada itirak edir v bu konfrans tam legitimdir A.Na daha sonra tn srin facisindn dand. Bildirdi ki, Xocal soyqrmn dnyaya, o cmlndn slam dnyasna yaymaq n ox ilmiylik: “Bu, hm d bizim facimizdir ki, dnya Xocal hqiqtlrindn xbrsizdir. xaq Tbrizd soru keirk, grrik ki, xeyli insan Qarabala, Xocal soyqrm il bal .”mlumatszdr. Ona gr d bel tdbirlrin keirilmsi ox vacibdir

A.Na dedi ki, byk gclr tarix boyu ermnilrdn, son srd d Ermnistandan istifad edibl: “Ernilir indiki Ermnistan adlanan razid yaamayb, onlar Aqoyunlu dvrnd orada mskunlamaa balayb, htta ah Abbasa mktub yazblar ki, ox sa olun, Emidzin kmyimizd biz yardm etdiniz. Yni bu, bir tarixdir, sndlr ortadadr. Ernilirin Qarabala he bir laqsi yoxdur”. Mruzi dedi ki, btn tarixi facilrimizin banda Rusiya dayanb, Ermnistan adl dvlti d Rusiya yaradlb: “Rus ar ial etdiyi Naxvan v rvan xanlın yerind Ermini vilayti yaratd. Ermini halisinin say o zaman he 0, 1 faiz d deyildi”. A.Na slam dnyasn ermni ialna, terroruna v vhiliyin qar konkret addmlar atmaa ard: “Biz anm mrasimlr keirmkl, alamaqla kifaytlımlı deyilik. Msln, biz tklif edirik ki, hr il Beynlxalq Qds gn keirildi ki, Beynlxalq Xocal gn d tsis olunmaldr. n az ran v Trkiy bununla bal tbs gstrmlı, hmin gn Azrbaycanda oldu kimi, mktblrd Xocal gn, Xocal saat keirilmlidir. Nec ki, Beynlxalq Qds gn keirilir. Biz konfranslarmzda alb nticy nail olmalyq. slam Konfrans Tkilat Ermnistann ialn pislyn qtnamlr qbul edib. Nhayt, o qtnamlrin yerin yetirilmsi istiqamtind ilr grlmlidir. Hr ks bilmlidir ki, Dalq Qaraba mslsi btn slam dnyasnn mslsidir. Dnya bu gn iki hissy blnb: slam dnyas v xristian dnyas. D-i yaranlar, terroru dstklynlr stmz glirlr, iki din arasnda cbh xttini mhz onlar yaradblar. Biz slam almi olaraq Flstin, Kmir, Ymn, hminin d Qaraba mslsind gzt ged bilmrik”. QAT sdri Qaraban ialnn el ran n d thklr vd etdiyi bard xbrdarlq etdi: “Tsvr edin ki, sabah AB glib Qarabada oturdu, o halda ran n hans thklr . Qarabada xristianlar qalib gls, rana da thklr yaranacaq, mlumdur. Hminin d Trkiy n. Ona gr d birlib Qaraban azad olunmasna nail .”olmalyq

Xocal facisi srin grnmmlı facisidir. Oradak insanlar mhz azrbaycanlı olduqlar n bu faciy” dar oldular. Soyqrm nticsind 8 ail tamamil mhv edildi, 25 uaq hr iki valideynlrini itirdi. Biz bu facilri ona gr yaad ki, zaman-zaman ba vernlrı unutduq, yaxud biz unutturdular”. Bunu .is Dnya Azrbaycanllarn Vtnprvrlri ctimai Birliyinin rhbri Nsimi Qarabal syldi

Bundan sonra QAT sdri Akif Na Forumun adnn dyidirilrk Beynlxalq Qaraba Forumu adlandırılmasn tklif etdi. Tklif qbul edildi. Ardnc A.Na rdbilin mam-cmsi Seyid Hsn Amilinin Forumun fxri zv olmaq istyini forum itiraklarna atdrd. tiraklar mam-cmnin v rdbil .Universitetinin Foruma zvlkl bal mrcitini msbt qarladlar

Trkiy hid Aillri v Qazilr Drnyinin baqan Mhsin Aay xnda Forum itiraklarn salamladqdan sonra ermni ialndan dand, onlarn blg n thlk yaratdn bildirdi: “Biz ernilrl PKK-nn ibirliyi raitind trdiln terrorun, ermni zlmnn n demk olduunu ox yax bilirik. Bu bard ddrimizdn d eitmiik. Azrbaycan torpaqlar ial edilib v 1 milyon insan torpaqlarından qovulub. Ernilirin trklr qar nifrti 100 ildir davam edir. Son olaraq Xocalda soyqrm trtdilr. Biz Azrbaycanla bir millt iki dvltik, Mustafa Kamal Atatrk demikn, Azrbaycann sevinci bizim sevincimiz, kdri kdrimizdir”. Mvsm by dedi ki, Trkiyinin Afrind terrora qar savandan da bhs etdi: “Azrbaycann, rann biz dstk vermsi lazmdr. PKK il mbarizd minlr hid vermiik. Glin hammz terrora qar birg mbariz aparaq. Biz Afrind tkc PKK, ya PYD il deyil, ingilis, amerikan, .”franz, almanlarla savarq

ran Qaraba mslsind Azrbaycana dstyini sirgmyib, bu, tarixi faktdr, unudulmayb,“ unudulmayacaq da”. Bunu Qaraba Urunda slami Mqavimt Hrkatnn rhbri Hac Rvn hmdli xnda syldi. lav etdi ki, Qaraba urunda mbariz yaln corafiya mbarizsi deyil: “Bu gn dnyada lyaqt, rf, izzt mharibsi gedir. Bu gn haqqa tcavz edirlrs, rfi olan hr ks ona qar mbariz aparmaldr. Allah bu torpaqlarda yaama biz buyurub. Ermini tkc bizim torpaqlarmza yox,

Allahn haqqna tcavz edib! Bizim yalnı torpamza yox, dinimiz, inanmıza tcavz ediblr.
."nallah slam dnyasnn birliyi il bu yaralar saaldacaq

Azərbaycan Ziyallar Birliyinin sdri Eldniz Quliyev Forumun sas tkilatlarından biri olan Seyid Amiliy hıssas mnasibtin gr tkkr etdi. Daha sonra E.Quliyev ermni vhiiklrindn bhs edn xatirlrini bld. Dedi ki, rejissor olaraq "Haray" filmini krkn bir dhtli hadisnin ahidi olub: "Biz kili apardmı razid dy tz qurtarmı, bir ox sgrlr qan iindydi. Ordumuz bir kndimizi dmndn azad etmidi. sgrimiz gtirib bir aac gstrdi, grdm ki, budaqlardan qadn hrklri aslb. Sonra mn izah etdir ki, ermnilr Xocaldan sir gtrdklri sirlri buradan asblar, meyit arlab, db, sa qalb aacda. nısan alayanda hbl saaltmaq olur. Hesab edirm ki, millti saaltmaq n qarda sevgisi ona drman olar. Bu drd d keck. ox gman ki, yaralar uzun zaman qaysaq balamayacaq. Amma bu drddn xilas olman yolu bizim bir-birimiz sevgidn keir". E.Quliyev ran-Ermnistan mnasibtlri bard narahatlqlarn olduunu da vurulad: "ox istrdik ki, ran rhrbriyi
."Ermnistan rhrbriyi il mnasibtlrd bunu nısr alsn

Kdrlnmkl, gz ya tkmkl iimizin bitdiyini dınsk, vay bizim halmıza". Bunu is sgr Analarna" Dstk ctimai Birliyinin sdri Nvrst brahimova syldi. Xanm x bildirdi ki, biz daim zalma yox deyeyik: "Terrorizm v ial insanln dımnidir. imizd pıslr var demy dilim glmir. Amma bilmynlr var bizim borcumuzdur ki, onlar mlumatlandraq.Torpaa su axanda palq olar, amma qan qaranda ondan Vtn tikilr. Vtnin urunda canndan ken hidin qan zıdn sonra qalan xalqnn ah damarna axr. Minsk Qrupu 26 ildir blgd qara lvbr salb. Biz onlardan yardm olmaz. Btn dnyaya ial olduu mlum olan dvltn glib digr iala mruz qalan lky yardm etmsi mmknszdr. Mn zm sln Zngilanlyam, ordan xanlarn btn ah-fryadn gzml grmm, orada yardm ednlri d qlbimin lentin almam". Nvrst xanm milli birliy ard: "str Arazn o tay, istr bu tay, frqi yoxdur, eyni qlblrdır, eyni insanlardır. Mn bunu ata-babamdan da eitmim. Biz meydanda hazrqr,
."inallah bu mslnin hllini yalnı v yalnı mharibd grkr

Jurnalistr Ekstremal raitd" tkilatnn rhrbi Firuz sdullayeva hrbi jurnalist kimi Qaraba" xatirlrini bld v ordumuzun qdrtdindn dand: "Allaha kr olsun ki, bizim ordumuz ox qvvtlnib. Bunu 2016-c ilin aprel dylri d bunu sbuta yetirdi. slam dvltrinin dstyi il btn xalqmı ayaa qalxacaq, qdrtili ordumuz mtlq qlb qazanacaq. nallah dmndn qıasmı alacamı gnn
."hammı ahidi olacaq

Trkiynin Qars vilaytindn Forumu qatlm ictimai fal Turqut Zaman is dedi ki, dnya nhayt, Xocal soyqrmna qıymt vermlidir: "Biz Xocal soyqrmn unutmadaq, unutmayacaq! Qaraban
."ialn Intlyirik v Azərbaycan torpaqlarnn ialdan azad edilmsini tlb edirik

Forumda Klbcrd girov dn v bu gn qdr ermnilrin ignclr altnda saxlad Dilqm sgrov v ahbaz
.Quliyevin azadlna nail olmaq n slam dnyasna ar edildi

ala, Terrora v sassz ddialara qar Beynlxalq Forumun rann rdbil hrind keiriln Drdnc (rdbil) Toplantnn sonunda Nsimi Qarabal yksk sviyyd keiriln Drdnc (rdbil) Forumunun qtnamsini oxudu. Sıdd deyilir ki, Dalq Qaraba mnaqisi Azrbaycann razi btvly rivsind z hllini tapmal, Ermnistann ial qvvlri Azrbaycann ial olunmu btn razilrindn, o cmldn Dalq Qaraba blgsindn qeyd-rtsiz xarlmldr. ks halda, Azrbaycann ial olunmu razilri hrbi yolla azad etmk haqq beynlxalq tkilatlar, btn dvltr trfindn tannmaldr. (Sndin tam mtıni ayrca drc olunur-E.P.) Qtnam myyn dzlilrl ss qoyularaq qbul edildi. Yekunda A.Na rdbil Universitetinin rhrbriyin
.xatir hdiyylrı, Qaraba hıqıqlrı bard kitablar v Azərbaycan bayran hdiyy etdi

,Elad PAASOY
"Yeni Msavat"
Bak-rdbil-Bak